

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

К. Фомічов, д-р юр. наук, професор
Центральноукраїнський національний технічний університет

Одним із визначальних та актуальних напрямів державної політики у демократичній державі є формування її у сфері соціальної захищеності осіб з інвалідністю. Варто зазначити, що соціальний захист є важливою умовою соціального та економічного розвитку для всіх, але особливо для тих, хто живе в бідності та соціальній ізоляції. Програми соціального захисту можуть відігравати вирішальну роль у пом'якшенні та запобіганні бідності та вразливості для забезпечення добробуту людей. Вони також можуть підвищити продуктивність, працевлаштування та економічний розвиток людей, створюючи для них кращі можливості отримання доходу. Крім того, соціальний захист може сприяти соціальній інтеграції та участі шляхом забезпечення ефективного доступу до їжі, медичної допомоги, освіти та допоміжних послуг. Таким чином, добре розроблені програми соціального захисту мають потенціал безпосередньо покращити реалізацію прав людей з інвалідністю. Соціальний захист людей з інвалідністю є основоположним для досягнення їх ефективної інтеграції та активної участі в житті суспільства. Забезпечуючи необхідну медичну допомогу та гарантований дохід протягом життя, соціальний захист відіграє вирішальну роль у зменшенні та запобіганні бідності, вирівнюванні нерівності та формуванні стійкості для всіх проти потрясінь і криз протягом життя. Щоб сприяти загальному соціальному захисту, основні напрями відповідної державної політики повинні бути розроблені з урахуванням конкретних обставин різних груп людей і ситуацій, з якими вони можуть зіткнутися [2, с.337-340].

Враховуючи, що сфера соціального захисту населення в цілому і соціального захисту осіб з інвалідністю зокрема на сьогодні перебуває у процесі становлення та реформування, а наша держава націлена на інтеграцію до європейського і світового простору, вказані аспекти потребують постійної уваги та коригування. Державна політика формування та реалізації соціальної захищеності осіб з інвалідністю повинна базуватись на науковій основі, на позитивному міжнародному та зарубіжному досвіді. У свою чергу, зазначене вище вимагає постійного наукового опрацювання даної проблеми з метою вироблення необхідних рекомендацій і пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання державної політики у вказаній сфері [2, с. 337-340].

Аналіз законодавства у сфері соціального захисту показує широке застосування вказаного терміну у таких нормативних актах, як: закони України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про соціальний захист дітей війни», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей» тощо.

Профільний же закон у сфері захисту осіб з інвалідністю використовується поняття «соціальна захищеність» - Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні». Законодавець широко використовує поняття «соціальна захищеність», при цьому не розкриваючи його змісту.

Правова доктрина широко представлена дослідженнями у сфері соціальної захищеності окремих груп населення. Соціальна захищеність населення – це результат дії таких складових системи соціального захисту населення як економічна, соціальна, політична, організаційна та правова підсистеми суспільних відносин [2, с.337-340].

Отже, державною політикою формування та реалізації соціальної захищеності осіб з

інвалідністю як об'єкт адміністративно-правового регулювання розуміти сукупність відносин, які склалися у сфері публічного управління у сфері соціальної захищеності осіб з інвалідністю та сприяють стабільності та захищеності таких осіб, гарантує захист їх прав та свобод, а також створює умови для подальшого розвитку та удосконалення адміністративно-правових інструментів спеціальних суб'єктів публічного управління на державну політику у даній сфері [2, с.337-340].

Список літератури

1. Руженський М. М. Соціальна захищеність населення — ключовий інструмент розвитку людського капіталу. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32607075.pdf> (дата звернення 17.03.2025).
2. Фомічов К.С. Державна політика формування та реалізації соціальної захищеності осіб з інвалідністю як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. Вип. 1. С.337-340. <https://cutt.ly/RwFpOIth>
3. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text> (дата звернення 17.03.2025).